

خلافت او امام مهدي

(ژباړه)



هغه خلک چې د اسلام له حقيقت او د اسلامي احکامو له ماهيت څخه بې خبره وي، داسې فکر کوي، چې خلافت که رامنځ ته کېږي، يواځې د امام مهدي په لاس به رامنځ ته کېږي او د رامنځ ته کولو لپاره يې هڅو ته اړتيا نشته. په حقيقت کې دا يو غلط او بې لارې کونکې فکر دی. چې ډيری خلک د خلافت فريضيې ته له کار کولو څخه بې برخي کوي، هغوی په گناه کې اخته کوي چې په حقيقت کې د دغه فکر خپرول له کفارو سره په اسلامي خاورو کې د خلافت په وروسته والي او د سپکولرېزم په پياوړتيا کې مرسته کوي. د دوی د دغه فکر په ځواب کې، زه وایم چې زما بريا يوازې د الله سبحانه و تعالی له لوري ده.

1. د خلافت د تاسيس لپاره کار کول يوه لويه فريضة ده چې په قران، سنتو او د اصحابو په اجماع سره ثابته شوې؛ د خلافت دولت په حقيقت کې د اسلامي احکامو د پلي کولو مرجع ده، خلافت په داخل کې د ټولو مسلمانانو د اسلامي حکومتولۍ چارې پر غاړه لري او بهرنۍ پاليسي يې نړۍ ته د دعوت او جهاد له لارې د اسلام رسول دي. امام قرطبي رحمه الله فرمايي، چې له دغه حقيقته هيڅوک سترگې نشي پټولی، مگر هغه کسان چې له شرعي قوانينو بې خبره دي. دغې فريضيې ته د کار کولو لپاره بايد يوه کړنلاره وي، که نه نو انسان د گناه مرتکب گرځي. په شريعت کې د دغې فريضيې د تاسيس لپاره په تمه پاتې کېدل نشته، نو بايد د هغه کړنلارې پر اساس تاسيس شي، لکه څرنگه چې شريعت امر کړی او وروستۍ پايله يې د الله سبحانه و تعالی په لاس کې ده.

2. شريعت د هرې فريضيې د ادا کولو لپاره ځانگړې کړنلاره وړاندې کړې. د بېلگې په توگه؛ د زکات ورکړه يعني د نصاب پوره کېدو او يو کال تيريدو وروسته له خپل مال له ۲,۵ سلنه پيسو ورکول دي، يا د لمانځه ادا کول په هغه طريقه سره تر سره کېږي چې مونږ ته امر شوی، نو همدا راز خلافت هم يو له دغو شرعي حکمونو څخه گڼل کېږي، چې د پيغمبر صلی الله عليه وسلم له لوري په مدينه منوره کې د لومړي ځل لپاره د اسلامي دولت جوړول؛ زموږ لپاره د نورو حکمونو په څېر يوه ټاکل شوې کړنلاره ده.

3. هیڅ داسې حکم نشته چې له شرعي طریقې څخه پرته په بل ډول ترسره شي. هر هغه چا چې لمونځ ادا کړ، روژه يې ونیوله، زکات يې ورکړ او حج يې ادا کړ، په حقیقت کې يې د دغو حکمونو مسولیتونه له خپلې غاړې لرې کړل، مگر د خلافت فرضیت او مسولیت يې پر غاړه پاتې دی. لکه څرنګه چې د زکات ورکړه دده د لمونځ فرضیت نشي ساقطولی، د ټولو نورو حکمونو ترسره کول د خلافت مسولیت تر هغه نشي ساقطولی، تر څو ورته په ټاکل شوې شرعي طریقه کار ونه کړي. همدا راز څرنګه چې جهاد د لمانځه فرضیت نشي ساقطولی، د خلافت د تاسیس فرضیت هم نشي ساقطولی.
4. د خلافت د تاسیس طریقه همغه د رسول الله صلی الله علیه وسلم طریقه ده، چې د مدینې منورې ښار يې د هغې پر مټ پر دارالاسلام بدل کړ. هرڅوک چې د خلافت د تاسیس لپاره له دې پرته بله داسې تګلاره لري چې اساس يې قران او سنت وي، ورته اجازه ده چې دغه فریصې ته کار وکړي، خو هیڅکله باید تګلارې د دوی د هوا او هوس پر بنسټ نه وي. هر هغه څوک چې د خلافت فرضیت مني، نو د هغه لپاره کار کول هم ورباندې داسې فرض دی لکه نور فرایض.
5. خلافت په ټوله نړۍ کې په یو وار نشي رامنځته کېدلی، بلکې له یو هېواد څخه پیلېږي او وروسته پراختیا مومي. نظام او حکام بېکه په هر نوم نومول شوي وي (خلیفه، ولسمشر، امام یا امیرالمومنین) په دې کې کومه ځانګړې ستونزه نه لیدل کېږي، بلکې مهمه دا ده چې په نړۍ کې شرعي قانون پلی کړي، د حکومتولۍ کړنلاره يې شرعي وي، د ژوند تګلارې او په ټولیزه توګه ټولو مسایلو ته د شریعت پر بنسټ وړاندې کړي.
6. خلافت به هېڅکله د ملایکو په وزرونو موږ ته رابنګته نه شي، بلکې دا به خلک تاسیسوي. دا د امت مسله ده چې د کوم ځانګړي کس لپاره الهي حق نه شي ګڼل کېدلی، نو دا په دې معنی چې د خلافت لپاره کار کول واجب او حیاتي دي.
7. که چېرې یواځې امام مهدي د خلافت تاسیسونکی وي، نو بیا خو هغه هم د بڼې له اړخه د یو عادي انسان په بڼه دی چې په تندي يې د خلیفه مهر هم ندی لګېدلی. خلک هغه په بله بڼه نشي پیژندلی، مګر په هغه صورت کې چې حاکمیت يې اسلامي وي، اسلامي تګلاره ولري، عدالت قایمونکی وي او د بې عدالتۍ له منځه وړونکی وي. رسول الله صلی الله علیه وسلم چې الله سبحانه وتعالی ته له هرچا نژدې دی، له دې ډول فکر څخه منع کړي. سربېره پر دې د امت تر منځ هم باید په دې هکله شرعي عامه پوهاوی شتون ولري، د دوی تر منځ د یو بشري ځواک په توګه همغږي رامنځته شي، ترڅو د یو ځواک په بڼه له هغه ملاتړ وکړي.
8. شریعت هېڅکله اسلامي احکام پر یو ټاکلي شخص پورې نه دي ځانګړي کړي؛ دا چې خلک وايي د خلافت د تاسیس دنده او د دین پلي کول، د مهدي پر ظهور پورې تړاو لري او له هغې مخکې موږ کوم مسولیت نه لرو، نو موږ باید د دغې دندې لپاره هڅې وکړو او خپلې اوږې د ګناه له لوی پیتی سپکې کړو، حتی که تاسیس يې پر امام مهدي پورې اړه هم ولري، موږ باید په امام مهدي پسې ونه ګرځو. د موږ موضوع دا ده، چې د هغه چا په لټه کې شو چې هغه د خلافت لپاره وړ کس وي، په داسې حال کې چې لا تر اوسه خلافت نه دی تاسیس شوی. دا موضوع د یوه دولت جوړول او د یو ملت را بیداره کول دي، نو د الله سبحانه وتعالی لپاره، له هغه فکر څخه چې دغه امت پرې را بیدارېږي، کار واخلي.
9. اسلام هېڅکله د دا ډول ناڅرګندو او بې دلیل روایتونو له امله چا ته د حکم پرېښودلو اجازه نه ورکوي. مسلمانان له هر څه نه زیات هغه غیرې اسلامي فلسفو، چې دوی يې د عقیدې په توګه مني، له هغه څه وروسته پاتې کړل، څه يې چې باید کړي وی. نو ایا زموږ فکرونه باید په دې کچه سطحي او بې دلیل وي؟! ایا همدې پوځو او بې دلیل افکارو عثمانی خلافت ته سقوط ورنه کړ؟!؟

10. د اصولو علم د حدیثو په اړه صراحت لري؛ کوم احادیث چې معلوماتي بڼه ولري او د حکم په توګه پکې قرینه نه وي، هغه یواځې د معلوماتو په توګه کارول کېږي، عمل کول ورباندې اړین نه دي، اوس نو هغه صحیح احادیث چې د امام مهدي په اړه راغلي دي، د حکم په توګه پکې هیڅ قرینه نه تر سترگو کېږي، یواځې همدو مره را په گوته کوي چې مهدي پسې لاړ شی او دهغه پیروي وکړی، په دې معنی چې کله هغه ولیدل شو بیا دا کار وکړی. مخکې له هغه څخه خلافت ته د کار کولو هیڅ ډول منع نشته.
11. رسول الله صلی الله علیه و سلم فرمایي؛ مهدي به د خلیفه له وژل کېدو وروسته راڅرګند شي، د دې معنی دا ده چې خلافت د مهدي له لوري نه، بلکې له مهدي څخه مخکې تاسیسېږي. په دې اړه د ام سلام (رض) څخه روایت دی چې هغې له رسول الله صلی الله علیه و سلم څخه اوریدلي دي:

«يَكُونُ اخْتِلافٌ عِنْدَ مَوْتِ خَلِيفَةِ فَيَخْرُجُ رَجُلٌ مِنْ بَنِي هَاشِمٍ، فَيَأْتِي مَكَّةَ، فَيَسْتَخْرِجُهُ النَّاسُ مِنْ بَيْتِهِ وَهُوَ كَارِهٌ فَيَبَايَعُونَهُ بَيْنَ الرُّكْنِ وَالْمَقَامِ، فَيَجْهَرُ إِلَيْهِ جَيْشٌ مِنَ الشَّامِ، حَتَّى إِذَا كَانُوا بِالْبَيْدَاءِ حَسَفَ بِهِمْ، فَيَأْتِيهِ عَصَائِبُ الْعِرَاقِ وَأَبْدَالُ الشَّامِ، وَيَنْشَارُ رَجُلٌ بِالشَّامِ، وَأَخْوَالُهُ كَلْبٌ فَيَجْهَرُ إِلَيْهِ جَيْشٌ، فَيَهْزِمُهُمُ اللَّهُ، فَتَكُونُ الدَّبْرَةُ عَلَيْهِمْ، فَذَلِكَ يَوْمَ كَلْبٍ، الْخَائِبُ: مَنْ خَابَ مِنْ غَنِيمَةِ كَلْبٍ، فَيَسْتَفْتِحُ الْكُنُوزَ، وَيُقَسِّمُ الْأَمْوَالَ، وَيُلْقِي الْإِسْلَامَ بِجِرَانِهِ إِلَى الْأَرْضِ، فَيَعِيشُ بِذَلِكَ سَبْعَ سِنِينَ أَوْ قَالَ: تِسْعَ سِنِينَ»

ژباړه: د خلیفه پر مرګ سره به اختلاف رامنځ ته شي، په دې وخت کې به د بني هاشم له کورنۍ څخه یو کس مکې ته لاړ شي، د مکې ځینې خلک به نوموړی کس د هغه د غوښتنې خلاف له کوره را بهر کړي او له ده سره به د بیت الله او مقام ابراهیم په منځ کې بیعت وکړي. د هغه مقابلې ته به له شام څخه یو لښکر راشي او د البیداء په ځمکه به خواره شي. کله چې دوی امام مهدي وويني، نو راغلي وفد یعني ابدال به له شام او عصاب له عراق څخه راشي او له مهدي سره به بیعت وکړي. وروسته به په شام کې یو کس چې مورنی تعلق به یې له کلب قبیلې سره وي پورته شي او د مهدي مقابلې ته به یو لوی ځواک ولېږي خو ماته به خوري. هر هغه څوک چې د کلب په غنیمت کې څه ترلاسه نه کړي په زیان کې به وي. د هغوی له ماتې وروسته به هغه د کلب غنیمتونه وويشي او اسلام به د ځمکې پر مخ مسلط شي چې د ځینو روایتونو پر اساس به ۷ کاله او د ځینو په وینا ۹ کاله دوام پیدا کړي.

(طبراني په اوسط کې روایت کړی دی او الحیثامی په مجمع الزوائد کې. مستند او معتبر روایت کونکی)

مفسیرین د دې حدیث پر روایت متفق دي او وایي له کوم خلیفه څخه چې په حدیث کې یادونه شوې؛ هغه مهدي دی. خو د هغه خلیفه چې مخکې له ده څخه و او د مرګ روایت یې راغلیکې اختلاف شته. اخْتِلافٌ عِنْدَ مَوْتِ خَلِيفَةٍ. لدې څرګنده شوه چې د امام مهدي له څرګندېدو څخه مخکې خلافت شتون لري.

په پورتنی حدیث کې د خلیفه یادونه یو شرعي دلیل دی، چې له کومې څرګندې قرینې پرته باید له نظره ونه غورځول شي. د دې شرعي دلیل پر بنیاد خلیفه هغه حاکم دی، چې په ټولیزه توګه د ولسمشرۍ چارې پر غاړه لري او ټول مسلمانان د شرعي تگلارې پر بنسټ له هغه سره بیعت کوي، چې اسلامي حاکمیت پلې او د دعوت او جهاد له لارې هغه نړۍ ته ورسوي. د ځینو خلکو

ناسم تعبیر داسې دی، چې د خلیفه مړینه د اوسنیو هغو حکامو مړینه بولي چې هیڅکله یې د اسلام پر بنسټ حکم نه دی کړی او کوم مشروعیت او پر مسلمانانو باندې ټولیزه واکمني نه لري.

12. د داسې بی بنسټه دلایلو په نظر کې نیولو سره خلافت ته انتظار یواځې موږ وروسته کوي، ظالمانو او کفارو ته په زرگونو فرصتونه په لاس ورکوي، چې نور هم اسلام او مسلمانان کمزورې کړي. کفار، منافقین او ظالمان په مسلمانانو کې همداسې بی بنسټه افکار خپروي، چې گواکې خلافت یواځې د مهدي په راتگ سره تاسیسېږي؛ خو دا د سني او شیعیه دواړو خواوو لپاره مرگونی او بې لارې کونکې فکر دی.

شیعیه دې ته په تمه دي چې مهدي له ځمکني پور څخه رابهر شي، خو ځینې سونیان بیا دې ته په تمه دي چې هغه د کعبې او مقام ابراهیم تر منځ راڅرگندېږي! نو هر هغه څوک چې د دغې فریضې لپاره نه پورته کېږي په حقیقت کې په څرگنده یا نا څرگنده توگه د کفارو پروژې مخته وړي؛ دا داسې یوه پروژې ده، چې د مسلمانانو په منځ کې د اوږدې مودې لپاره کار کوي او له هغه فکر سره مرسته کوي چې سیکولریزم د حل لاره گڼي، سر بېره د هغوی هغه خبرې هم تایدوي چې خلافت یو دیني دولت دی چې موقف یې هم د الله سبحانه و تعالی له لوري دی.

داسې ډېر حدیثونه شته چې په نبوي تگلاره خلافت ته اشاره کوي، یعنی خلافت باید د رسول الله صلی الله علیه وسلم په تگلاره او د الله سبحانه و تعالی له احکامو سره سم تاسیس شي، له دې ټولو سر بېره پر هغې ایمان درلودل لازم دي. په دې اړوند یو څو حدیثونه په لاندې توگه بیانوو:

د حضرت ثوبان (رض) څخه روایت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي:

«إِنَّ اللَّهَ زَوَى لِي الْأَرْضَ، فَرَأَيْتُ مَسَارِقَهَا وَمَعَارِبَهَا، وَإِنَّ أُمَّتِي سَيَبْلُغُ مُلْكُهَا مَا زُوِيَ لِي مِنْهَا...»

ژباړه: الله سبحانه و تعالی ماته ځمکه را نژدې کړه، ما د هغې ټولې ختیځې او لوېدیزې برخې ولیدلې، نو زما د امت واکمني به تر هغو ځایونو ورسېږي چې ماته را وښودل شوې، زما امت به یې یوه یوه برخه فتح کړي، تر دې چې زما د امت واکمني به د هغې تر ټولو برخو رسېږي.

(رواه: مسلم، احمد، ابو داود، ترمذی او ابن ماجه).

د حدیث دا برخه چې وايي «وَإِنَّ أُمَّتِي سَيَبْلُغُ مُلْكُهَا مَا زُوِيَ لِي مِنْهَا» زما امت به یې یوه یوه برخه فتح کړي، تر دې چې زما د امت واکمني به د هغې تر ټولو برخو ورسېږي. چې تر اوسه یې نه دي لاندې کړې او مسلمانانو تر اوسه لا داسې واکمني نه ده کړې، چې په ختیځ او لوېدیځ کې د نړۍ تر وروستیو برخو رسېدلې وي او دا به په راتلونکې کې را منځ ته کېږي، چې اسلامي خلافت به د نړۍ ختیځ او لویدیځ ته پراختیا پیدا کوي او ټوله نړۍ به تر خپلې رهبرۍ لاندې راولي.

له ابن عمر (رض) څخه روایت دی چې وایي: ما له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه اورېدلي دي:

«إِذَا تَبَايَعْتُمْ بِالْعَيْنَةِ، وَأَخَذْتُمْ أَذْنَابَ الْبَقَرِ، وَرَضِيتُمْ بِالزَّرْعِ، وَتَرَكْتُمُ الْجِهَادَ، سَلَطَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ ذُلًّا لَا يَنْزِعُهُ حَتَّى تَرْجِعُوا إِلَى دِينِكُمْ»

ژباړه: هرکله چې تاسې په خپل دنيوي چارو کې داسې بوخت شوی؛ د خپلو مالونو لوری مو ونيو او په خپل کښت او کار کې خوښ شوی او جهاد ته مو شا کړه نو الله سبحانه و تعالی به تاسې په ذلت اخته کړي او تر هغه به په همدې حالت کې وئ ترڅو مو بېرته خپل دین ته رجوع نه وي کړي.

(ابوداود)

«حَتَّى تَرْجِعُوا إِلَى دِينِكُمْ» تر څو بېرته خپل دین ته را ونه گرځئ، په دې معنی چې باید دین ته کار وکړل شي او د ژوند په چارو کې حکمیت ورکړل شي. همدا رنگه دا د رسول الله صلی الله علیه وسلم زېری دی چې مسلمانان به هغه وخت چې خپله داوري پرېږدي، خپل دین ته را وگرځي.

له ابو قبیل څخه روایت دی چې وایي: مونږ له عبدالله ابن عمرو ابن العاص سره وو، هغه یې وپوښتنه، چې کوم یو ښار به اول فتحه کېږي: قسطنطیه که روم؟ عبدالله یو صندوق ته اشاره وکړه او امر یې وکړ، چې له دې څخه کتاب راواخلي، بیا یې وویل: «بَيْنَمَا نَحْنُ حَوْلَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَكْتَبُ، إِذْ سُئِلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَيُّ الْمَدِينَتَيْنِ تُمْتَحُ أَوْلًا: قُسْطَنْطِينِيَّةٌ أَوْ رُومِيَّةٌ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَدِينَةُ هِرَقْلٍ تُمْتَحُ أَوْلًا يَعْنِي قُسْطَنْطِينِيَّةً.»

ژباړه: کله چې موږ له رسول الله صلی الله علیه وسلم سره وو، په داسې حال کې ورڅخه وپوښتل شوه، چې لیکل مې کول. په دې وخت کې له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه پوښتنه وشوه: کوم ښار لومړی فتحه کېږي: قسطنطیه او که روم؟ رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل: د «هرقل» ښار یعنی قسطنطیه لومړی فتحه کېږي.

(رواه احمد)

د دې حدیث پر بنسټ چې کله له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه د دې دوو ښارونو (قسطنطیه او روم د ایتالیا پلازمېنه) د فتحې پوښتنه وشوه نو هغه د روم فتحه رد نه کړه، بلکې ویې ویل چې اول به قسطنطیه فتحه کېږي او بیا روم. په داسې حال کې چې روم تر اوسه د مسلمانانو له لوري نه دی فتح شوی، نو دا حدیث مسلمانانو ته زېری ورکوي چې دوی به د ایتالیا پلازمېنه هم تر خپلې واکمنۍ لاندې راولي، چې دا کار د خلافت په نشت کې شونی نه دی، بلکې دا خلافت دی چې جهاد به پیلوي او د الله سبحانه و تعالی په اراده به یاد هېوادونه تر خپلې ولکې لاندې راولي.

نعمان بن بشیر له حذیفه رض څخه روایت کوي، چې رسو الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي:

«تَكُونُ النَّبُوءُ فِيكُمْ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ تَكُونَ، ثُمَّ يَرْفَعُهَا إِذَا شَاءَ أَنْ يَرْفَعَهَا، ثُمَّ تَكُونُ خِلَافَةً عَلَيَّ مِنْهَاجِ النَّبُوءِ، فَتَكُونُ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ تَكُونَ، ثُمَّ يَرْفَعُهَا إِذَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ يَرْفَعَهَا، ثُمَّ تَكُونُ مُلْكًا عَاضًا، فَيَكُونُ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ يَكُونَ، ثُمَّ يَرْفَعُهَا إِذَا شَاءَ أَنْ يَرْفَعَهَا، ثُمَّ تَكُونُ مُلْكًا جَبْرِيَّةً، فَتَكُونُ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ تَكُونَ، ثُمَّ يَرْفَعُهَا إِذَا شَاءَ أَنْ يَرْفَعَهَا، ثُمَّ تَكُونُ خِلَافَةً عَلَيَّ مِنْهَاجِ النَّبُوءِ ثُمَّ سَكَتَ».

ژباړه: هغه وخته چې الله سبحانه و تعالی و غواړي ستاسو په منځ کې به نبوت وي، کله یې چې خوښه شوه، هغه به له منځه یوسي او وروسته به خلافت د نبوت پر منهج را منځ ته شي، هغه ته به تر هغه وخته چې خوښه یې وي دوام ورکړي، وروسته کله یې چې خوښه شي هغه به له منځه یوسي، بیا به میراثي حکومتونه را منځ ته شي او هر څه به د الله سبحانه و تعالی له غوښتنې سره سم روان وي او تر هغه به دوام پیدا کړي، چې د الله سبحانه و تعالی خوښه وي، له هغه وروسته به استبدادي حکومتونه را منځ ته شي او هر څه به د الله سبحانه و تعالی له غوښتنې سره سم روان وي او تر هغه وخته به دوام پیدا کوي، چې الله سبحانه و تعالی غوښتي وي؛ له هغې وروسته به د نبوت پر منهج راشده خلافت را منځ ته شي. له هغه وروسته یې چپتیا غوره کړه.

په دې ترتیب، خلافت ته کار کول له یوې خوا شرعي حکم دی، او له بل لوري تاریخ هم د هغه حقیقت څرگند کړی. نو له همدې امله یې غرب په وېره کې اچولی او د هغه د ځنډولو (وروستوالي) لپاره یې هڅې پیل کړې. د غرب څرنیز مرکزونه د خلافت له نژدیوالي خبر ورکوي او امت هم د هغې په تگلاره روان دی، خو مسلمانان بیا له دغه حقیقت څخه ناخبره او ناهيلي دي.

اې زموږ ربه! زموږ زړونه په هدایت مضبوط کړه او پر مونږ باندې خپل ځانگړی رحم وکړه، بې له شکه ته بښونکی او لوی ذات یې.

اې زموږ ربه! پر موږ دې هغه څه پېرزوینه وکړه، چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم له لوري دې زموږ سره وعده کړې ده او موږ ته د حشر په ورځ له رسوايي څخه خلاصون راکړه. بېله شکه ته خپله وعده پوره کوونکی یې. و صلي الله علي سيدنا و نبينا محمد و آله و اصحابه اجمعين.

ليکوال: عبدالمومن

د حزب التحرير-ولايه يمن د مطبوعاتي دفتر رئيس

۱۴۳۹، د محرم ۱۵ مه

۲۰۱۷، د اکتوبر ۵ مه

ژباړن: توحيديار